

Prima instanță: Judecătoria Buiucani mun. Chișinău (jud. V. Boico)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. M. Ciugureanu, B. Bîrca, E. Clim)

DECIZIE

15 iulie 2015

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului

Tatiana Vieru

Judecătorii:

Petru Moraru

Oleg Sternioală

examinând recursul declarat de către Dianova Svetlana și recursul declarat de avocatul Balan Angela, în interesele lui Gori Iurie, împotriva încheierii din 06.05.2015 a Curții de Apel Chișinău,

adoptată în pricina civilă la cererea de chemare judecată a Svetlanei Dianova împotriva lui Gori Iurie, Frey Cristian, Brijații Petru privind declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare a 100% din cota capitalului social al ÎM "Iorc Delicatese" SRL și repunerea părților în poziția anterioară încheierii tranzacției cu restituirea sumei în mărime de 1056935 lei;

acțiunea înaintată de Gori Iurie împotriva Svetlanei Dianova privind încasarea datoriei în mărime de 25986 euro și a cheltuielilor de judecată în sumă de 12947,40 lei;

cererea reconvențională depusă de Dianova Svetlana împotriva lui Gori Iurie privind recunoașterea nulității contractului de împrumut din 08.10.2009 și a contractului din 23.12.2010,

c o n s t a t ă :

La data de 08.10.2012 reclamanta Dianova Svetlana a depus în instanța de judecată cerere împotriva lui Gori Iurie și Frey Cristian privind declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare a cotei-sociale a ÎM "Iorc Delicatese" SRL.

În motivarea acțiunii s-a invocat că la data de 08.10.2009 Gori Iurie și Frey Cristian au înstrăinat 100% din cota socială a ÎM "Iorc Delicatese" SRL în baza contractului nr. 5668. Conform contractului, cota socială de 100% a fost procurată de către Dianova Svetlana – 50% și respectiv Brijații Petru – 50%, la prețul de 1056935 lei. Ulterior, după înregistrarea la Camera Înregistrării de Stat la 22.10.2009, ÎM "Iorc Delicatese" SRL și-a schimbat denumirea în SRL "Mezboier".

Afirmă că la încheierea contractului, vânzătorii au asigurat cumpărătorii precum că întreprinderea, care este obiectul contractului, la încheierea tranzacției nu dispune de nici un viciu. Însă, pîrîții au ascuns faptul că din numele întreprinderii respective au fost încheiate contractele de împrumut nr. 1 din 19.05.2009 și respectiv nr. 2 din

21.05.2009, prin care ÎM "Iorc Delicates" SRL a luat cu împrumut suma de 273000 lei și respectiv suma de 65000 lei de la SRL "Teofancasa". Mai mult decât atât, contrar legislației în vigoare, Gori Iurie și contabilă Leu Elena, la data de 09.10.2009, deși înstrăinase dreptul de proprietate asupra ÎM "Iorc Delicatese" SRL, au semnat un contract de credit și de gaj cu BC "Moldova-Agroindbank" SRL, în care s-a inclus întregul inventar tehnic al întreprinderii.

De asemenea, susține că contabilă Leu Elena deținea această funcție atât la ÎM "Iorc Delicates" SRL, cât și la SRL "Teofancasa" și SRL "Cigo și CO" și în perioada 08-21 octombrie 2009, conform raportului de audit din 24.05.2012, a transferat din contul "Iorc Delicates" SRL în beneficiul SRL "Teofancasa" și SRL "Cigo și CO" mijloace financiare în sumă de 697568,64 lei, unde director este Gori Lilia și respectiv, Gori Iurie.

Astfel, menționează că din același raport de audit rezultă că suma restantă la data de 08.10.2009, conform contractului de credit din 30 iunie 2008, constituie suma de 93750 lei, iar conform contractului de credit nr. C/08/022 din 22 septembrie 2008, ÎM "Iorc Delicates" SRL figurează în calitate de fidejutor pentru un împrumut de 1899958,86 lei.

Consideră reclamanta că după vânzarea cotei-sociale, Gori Iurie nu era în drept de a efectua careva acțiuni din numele întreprinderii, ori, dreptul său de proprietate asupra cotei sociale nu mai era valabil, iar prin aceste acțiuni, Gori Iurie a atentat direct cu rea-credință și în mod fraudulos la dreptul de proprietate a Svetlanei Dianova și a lui Brijății Petru.

Solicită reclamanta declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare a 100% din cota capitalului social al ÎM "Iorc Delicatese" SRL cu repunerea părților în poziția anterioară încheierii tranzacției și restituirea sumei în mărime de 1056935 lei.

La data de 25.03.2013 reclamantul Gori Iurie s-a adresat în instanța de judecată cu cerere împotriva Svetlanei Dianova privind încasarea datoriei în mărime de 25986 euro și a cheltuielilor de judecată în sumă de 12947,40 lei.

În motivarea acțiunii a indicat că la 08.10.2009 a încheiat cu pârâta contractul de împrumut, în temeiul căruia reclamantul i-a acordat cu titlu de împrumut Svetlanei Dianova suma de 50000 euro, echivalentul sumei de 830410 lei, iar pârâta s-a obligat să restituie suma primită până la data de 08.04.2010.

Susține că în contractul de împrumut nu s-a specificat concret scopul împrumutului, dar pârâta i-a comunicat reclamantului precum că ulterior a cumpărat câteva bunuri în raza mun. Chișinău și anume un teren în com. Colonița; 3 terenuri și aproximativ 20 construcții în or. Durești, mun. Chișinău, după care reclamantul din declarațiile pârâtei a înțeles că toate bunurile menționate supra au fost înstrăinate.

Menționează că la 17.12.2009, Dianova Svetlana i-a restituit lui Gori Iurie suma de 21814 euro, iar la 18.12.2009 pârâta a mai restituit încă 2200 euro. Astfel, datoria restantă, constituie 25986 euro, pe care o solicită de a fi încasată de la Dianova Svetlana, precum și cheltuielile de judecată în mărime de 12947,40 lei.

Pe parcursul examinării cauzei, la 16.12.2013 Dianova Svetlana a depus în instanța de judecată cererea reconvențională împotriva lui Gori Iurie, prin care a solicitat recunoașterea nulă a contractului de împrumut din 08.10.2009.

Relatează că la data de 08.10.2009 a încheiat cu Gori Iurie contractul de vânzare-cumpărare a ÎM „Iorc Delicatese” SRL, în baza căruia Dianova Svetlana i-a achitat lui Gori Iurie suma de 200 euro, iar Brijații Petru suma de 2000 euro, fapt însă ne invocat în contract. În contract fiind menționată doar suma de 1056935 lei.

Susține că în aceeași zi, la notar a fost încheiat și autentificat contractul de împrumut, potrivit căruia Dianova Svetlana ar fi primit cu titlul de împrumut suma de 50000 euro de la Gori Iurie. Scopul acestui contract a fost argumentat de către Gori Iurie ca o garanție la executarea obligațiilor contractuale.

Menționează că de fapt suma de 50000 euro conform contractului de împrumut nici nu a fost transmisă în realitate, acesta fiind un contract fictiv, încheiat cu scopul garantării executării obligațiilor conform contractului nr. 5668 din 08.10.2009, urmînd ca contractul de împrumut să-și înceteze efectele juridice îndată cu executarea integrală a contractului nr. 5668 din 08.10.2009.

Ulterior, în cadrul judecării pricinii, Dianova Svetlana a depus cerere suplimentară la cererea reconvențională în care a menționat că în anul 2010, în scopul acoperirii tuturor datoriilor, ÎM „Iorc Delicatese” SRL a solicitat un credit de la bancă, iar în scopul asigurării executării obligațiilor de restituire a creditului au fost gajate bunuri personale. Aceiași cerință a fost înaintată de către bancă și față de Brijații Petru, însă ultimul i-a propus Svetlanei Dianova de a cumpăra de la el cota sa parte din capitalul social al companiei. Ca rezultat al tranzacției cu Brijații Petru, Dianova Svetlana a devenit proprietar unic al SRL „Mezboier”.

În contractul încheiat între Brijații Petru și Dianova Svetlana din 23.12.2010 a fost indicat că 50 % cotă-parte din capitalul companiei s-a transmis Svetlanei Dianova contra sumei de 528467 lei, însă în realitate această sumă nu a fost achitată, deoarece după cum consideră Svetlana Dianova, Brijații Petru urmărea intenția doar de a fi eliberat de careva obligații.

Solicită Dianova Svetlana suplimentar la cerințele înaintate de a fi declarat nul și contractul din 23.12.2010 încheiat cu Brijații Petru, în baza căruia a achiziționat de la ultimul 50 % cotă-parte din capitalul social al SRL „Mezboier”.

Prin încheierea din 03 februarie 2014 a judecătoriei Buiucani mun. Chișinău s-a dispus conexarea cauzei civile la acțiunea Svetlanei Dianova către Gori Iurie și Frey Cristian privind declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare, cu cauza civilă la acțiunea lui Gori Iurie către Dianova Svetlana privind încasarea datoriei și a cheltuielilor de judecată.

Prin hotărîrea din 16 octombrie 2014 a judecătoriei Buiucani mun. Chișinău s-a admis cererea de chemare în judecată înaintată de Gori Iurie și s-a încasat de la Dianova Svetlana în beneficiul lui Gori Iurie suma restantă conform contractului de împrumut din 08.10.2009 în mărime de 431580 lei, a cheltuielilor de judecată în mărime de 12947,40 lei și respectiv 24000 lei, în sumă totală de 468527,40 lei, iar cererea de chemare în judecată și cererea reconvențională înaintată de Dianova Svetlana au fost respinse ca neîntemeiate.

Prin încheierea din 11 februarie 2015 a Curții de Apel Chișinău, nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Dianova Svetlana, fiindu-i acordat apelantei termen de pînă la data de 18 martie 2015, ora 12:00, pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat în mărime de 18750 lei și a apelului motivat.

Prin încheierea din 06 mai 2015 a Curții de Apel Chișinău s-a admis parțial cererea formulată de către Dianova Svetlana privind scutirea de la plata taxei de stat și s-a scutit parțial apelanta de plata taxei de stat în mărime de 9375 lei, urmînd să prezinte bonul de plată a taxei de stat în mărime de 9375 lei, pînă la 10.06.2015, ora 14:00.

La data de 20 mai 2015 Dianova Svetlana a declarat recurs împotriva încheierii din 06.05.2015 a instanței de apel.

În motivarea recursului s-a invocat că recurenta este administratorul SRL ”Mezboier”, iar întreprinderea dată este unica sursă de venit a recurenteii.

Menționează recurenta că la materialele pricinii au fost anexate acte care confirmă imposibilitatea achitării taxei de stat la depunerea apelului, pe motiv că pentru a soluționa problemele financiare cu care se confruntă la moment întreprinderea, aceasta a fost nevoită să contracteze credite și să gajeze propriile bunuri.

La data de 21 mai 2015 avocatul, Balan Angela, în interesele lui Gori Iurie, a declarat recurs împotriva încheierii instanței de apel.

Drept temei al recursului înaintat s-a invocat că încheierea contestată este neîntemeiată, deoarece Dianova Svetlana nu a prezentat instanței de judecată nici o probă, care ar justifica imposibilitatea achitării taxei de stat la depunerea cererii de apel. Ori, la materialele dosarului, intimata a prezentat un înscris prin care se confirmă că la data de 03.04.2015 a depus pe contul BC ”Moldindconbank” suma de 300000 lei, fapt ce confirmă posibilitatea achitării integrale a taxei de stat.

Astfel, instanța de apel, nu a luat în considerație o probă pertinentă, concludentă și utilă care certifică lipsa oricăror dubii precum că intimata nu este aptă de a achita taxa de stat, fără a-i fi lezat vre-un drept la justiție.

În conformitate cu art.425 CPC, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la pronunțarea ei.

Din materialele pricinii rezultă că conform procesului-verbal al ședinței din 06 mai 2015, participanții la proces - Dianova Svetlana și avocatul Balan Angela, în interesele lui Gori Iurie, au fost prezenți în cadrul examinării pricinii, iar recursurile au fost declarate la data de 20 mai 2015 și respectiv, la 21 mai 2015.

Astfel, Completul consideră că recursurile au fost declarate în termen.

Studiind materialele dosarului în raport cu temeiurile invocate în recurs, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră recursurile neîntemeiate și care urmează a fi respinse, din următoarele considerentele.

Conform art. 427 alin. (1) CPC, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să respingă recursul și să mențină încheierea.

Din materialele dosarului s-a stabilit cu certitudine că la 13.11.2014 Dianova Svetlana a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărîrii din 16 octombrie 2014 a judecătoriei Buiucani mun. Chișinău.

În conformitate cu art. 364 alin. (1) CPC, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărîre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

Conform art. 368 alin. (1) CPC, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța

de apel dispune printr-o încheiere să nu se dea curs cererii, acordînd apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Astfel, prin încheierea din 11 februarie 2015 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depuse de Dianova Svetlana, fiindu-i explicată necesitatea înlăturării neajunsurilor depistate în cererea de apel și anume, prezentarea bonului de plată a taxei de stat în mărime de 18750 lei și a cererii de apel motivate.

La data de 22 aprilie 2015 Dianova Svetlana a depus cerere de apel motivată, solicitînd suplimentar și scutirea de la plata taxei de stat.

Prin încheierea din 06 mai 2015 a Curții de Apel Chișinău s-a admis cererea înaintată de Dianova Svetlana și s-a scutit parțial apelanta de la achitarea taxei de stat în mărime de 9375 lei, urmînd a fi achitată taxa de stat restantă în suma de 9375 lei, acordîndu-i Svetlanei Dianova termen pînă la data de 10.06.2015, ora 14:00, pentru prezentarea dovezii de plată a taxei de stat menționată supra.

Completul analizînd materialele anexate la dosar în coraport cu normele de drept ce guvernează raportul juridic litigios, ajunge la concluzia că instanța de apel întemeiat a admis doar parțial cererea Svetlanei Dianova privind scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului și a acordat acesteia termen pentru achitarea taxei de stat în mărime de 9375 lei, din următoarele considerente.

În conformitate cu art.85 alin.(4) CPC, în funcție de situația materială și de probele prezentate în acest sens, persoana fizică sau juridică poate fi scutită de judecător (de instanța judecătorească) de plata taxei de stat sau de plata unei părți a ei.

Astfel, potrivit argumentului Svetlana Dianova a înaintat în instanța de apel cerere privind scutirea de la plata taxei de stat, pe motiv că este în imposibilitatea de a achita taxa de stat impusă de instanța de apel prin încheierea din 06 mai 2015.

La caz, instanța de recurs menționează că dispozițiile art. 118 alin. (1) CPC identifică expres că fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel.

Din normele sus citate, Completul consideră că Dianova Svetlana nu a exercitat sarcina probațiunii în sensul justificării stării financiare generale care ar constitui un impediment pentru achitarea parțială a taxei de stat, or la materialele pricinii s-a constatat contrariu.

Analizînd circumstanțele de drept și de fapt ale cauzei, instanța de recurs notează că înscrisurile enumerate de către recurentă în cererea de recurs au fost deja examinate de către instanța de apel, care prin încheierea din 06 mai 2015 apelanta a fost scutită parțial de la taxa de stat în mărime de 9375 lei. Ori, la materialele pricinii nu au fost anexate probe suplimentare care ar confirma imposibilitatea achitării plății taxei de stat restante la depunerea apelului în mărime de 9375 lei.

În acest context, Completul remarcă că unicul înscris anexat la cererea de recurs și anume ordonanța privind dispunerea efectuării controlului economico-financiar la SRL "Iorc-Delicatese" este o probă insuficientă pentru a constata lipsa mijloacelor financiare ale recurente.

Mai mult ca atît, la materialele dosarului sunt anexate bonuri de plată (f.d. 111-113, vol. III) prin care se confirmă efectuarea achitărilor pentru creditul SRL "Mezboier".

În aceste împrejurări, Completul reiterează că circumstanțele enunțate denotă încă o dată netemeinicia afirmațiilor invocate de către Svetlana Dianova referitor la situația financiară precară.

Cumulând circumstanțele expuse și având în vedere faptul că încheierea contestată este întemeiată și legală, iar argumentul invocat de către Svetlana Dianova în recurs privind situația financiară dificilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că este pur declarativ și lipsit de suport juridic. Or, dreptul la o instanță, garantat de art.6 § 1 din Convenție presupune respectarea principiului preeminenței dreptului. Unul din aspectele fundamentale ale preeminenței dreptului este principiul securității raporturilor juridice, care cere ca atunci când instanțele judecătorești dau o apreciere finală unei chestiuni, constatarea lor să nu mai poată fi pusă în discuție.

Cît privește recursul declarat de avocatul Angela Balan, în interesele lui Gori Iurie, instanța de recurs la fel îl va respinge ca neîntemeiat, din următoarele considerente.

Din materialele dosarului s-a stabilit cu certitudine că Dianova Svetlana înaintând cerere privind scutirea de la plata taxei de stat, a invocat situația financiară precară a acesteia.

Instanța de apel examinând cererea respectivă a ținut cont de practica CEDO care statuează că dreptul la un proces echitabil, garantat prin prisma art. 6 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale implică pentru fiecare justițiabil dreptul de acces nestingherit la toate etapele procesului, prevăzute de lege, astfel încît taxele impuse să nu fie de natură de a bloca accesul la justiție al persoanei.

Astfel, conform înscrisurilor prezentate și anexate la materialele pricinii, confirmă imposibilitatea achitării integrale a Svetlanei Dianova de la plata taxei de stat la depunerea cererii de apel.

La caz, Completul consideră că instanței de apel corect a dat apreciere probelor anexate și a scutit parțial apelanta de la plata taxei de stat. Or, prin respingerea integrală a cererii cu privire la scutirea de la plata taxei de stat la depunerea apelului, ar duce la îngrădirea accesului la un tribunal, fapt ce în consecință este o încălcare a art. 6 § 1 din Convenție.

Ca urmare a celor menționate, în opinia instanței de recurs, nu sunt temeiuri pentru a casa încheierea din 06 mai 2015 a Curții de Apel Chișinău.

Din considerentele menționate și având în vedere faptul că încheierea instanței de apel este întemeiată și legală, completul Colegiului civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursurile declarate de către Dianova Svetlana și de avocatul Balan Angela, în interesele lui Gori Iurie cu menținerea încheierii din 06 mai 2015 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 427 lit. a) CPC, Colegiul civil comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e :

Se respinge recursul declarat de către Dianova Svetlana și recursul declarat de

avocatul Balan Angela în interesele lui Gori Iurie.

Se menține încheierea din 06 mai 2015 a Curții de Apel Chișinău, adoptată în pricina civilă la cererea de chemare judecată a Svetlanei Dianova împotriva lui Gori Iurie, Frey Cristian, Brijatîi Petru privind declararea nulității contractului de vânzare-cumpărare a 100% din cota capitalului social al ÎM ”Iorc Delicatese” SRL și repunerea părților în poziția anterioară încheierii tranzacției cu restituirea sumei în mărime de 1056935 lei, la acțiunea înaintată de Gori Iurie împotriva Svetlanei Dianova privind încasarea datoriei în mărime de 25986 euro și a cheltuielilor de judecată în sumă de 12947,40 lei și la cererea reconvențională depusă de Dianova Svetlana împotriva lui Gori Iurie privind recunoașterea nulității contractului de împrumut din 08.10.2009 și a contractului din 23.12.2010.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului

Tatiana Vieru

Judecătorii:

Petru Moraru

Oleg Sternioală